

Maatschappelijke ontwikkelingen

Het platteland is in beweging. Er vindt een verschuiving plaats van werken naar wonen & beleven. Het aantal pure productiebedrijven neemt af, het aantal 'belevensbedrijven' groeit. De regio zoekt een nieuw evenwicht waarbij duurzame maatschappelijke ontwikkeling en genieten hand in hand gaan. Met aandacht voor natuurbeheer én cultuurhistorie. De betrokken spelers uit de regio zoeken vanuit hun eigen én hun gezamenlijk belang naar nieuwe kansen.

Actieve samenwerking

Er is een groeiend besef dat de bundeling van krachten van overheid, (belangen)organisaties, ondernemers, onderwijs en onderzoeksinstituten veel toegevoegde waarde oplevert.

Een gezamenlijk opgestelde *Ontwikkelingsvisie* zorgt ervoor dat alle partijen vanuit hun eigen rol en belang bijdragen aan de regionale ontwikkeling. In een *Regiokennisagenda* wordt de *Ontwikkelingsvisie* vervolgens vertaald in concrete kennis- en onderzoeksvragen die gericht zijn op het realiseren van de binnen de visie gestelde doelen.

De Plattelandsacademie is een proeftuin voor regionale ontwikkeling door regionale partners. Als vrije actor creëert de Plattelandsacademie in een aantal proefprojecten een speelveld om 'het spel te leren spelen' met als opbrengt concrete voorbeelden van regionale samenwerking én een werkwijze tot duurzame samenwerking.

Proefprojecten

In een aantal regio's geven betrokkenen in proefprojecten de regionale samenwerking vorm en inhoud. De Plattelandacademie heeft in proefprojecten bijgedragen aan de verbinding tussen partijen. Zo zijn er *kritische succesfactoren* voor samenwerking benoemd en is er een model ontwikkeld voor het stapsgewijze ontwikkelingsproces.

Partners in regio-ontwikkeling (5 O's)

- Overheid (lokaal, regionaal): regiobeleid
- Organisaties (belangenorganisaties als waterschappen, LTO en natuurbeheer): regiobeheer, regio-organisatie en regionale belangenbehartiging
- Ondernemers: ondernemen, regio-ontwikkeling
- Onderzoek: regiogerichte thema's
- Onderwijs: de regio als leeromgeving

De vrije actor

Theorie

De rol van *vrije actor* wordt meestal opgepakt door de Regionale Centra, de Regionale Innovatie Centers (RIC's) en de Streekhuizen. De Plattelandsacademie treedt in het Kromme Rijn gebied (zie pagina 3) zelf ook op als vrije actor. De vrije actor speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de regio. Vanuit het gemeenschappelijk én eigen belang stimuleert de vrije actor de *samenwerking* tussen de regionale betrokkenen. Dit leidt tot een gezamenlijke Ontwikkelingsvisie en verbeterde vraagarticulatie.

Praktijk

Eveline Westeneng: *"In Het Kromme Rijn gebied is het Streekhuis gerealiseerd. Samen zorgen we voor een stevige economie, een gezonde natuur, mooie landschappen en vitale dorpen; het ontwikkelen van kennis en innovatie ván, vóór en dóór plattelandsondernemers".*

Hans Hoek: *"In het westen van Nederland worden de komende jaren meerdere Regionale Centra ontwikkeld".*

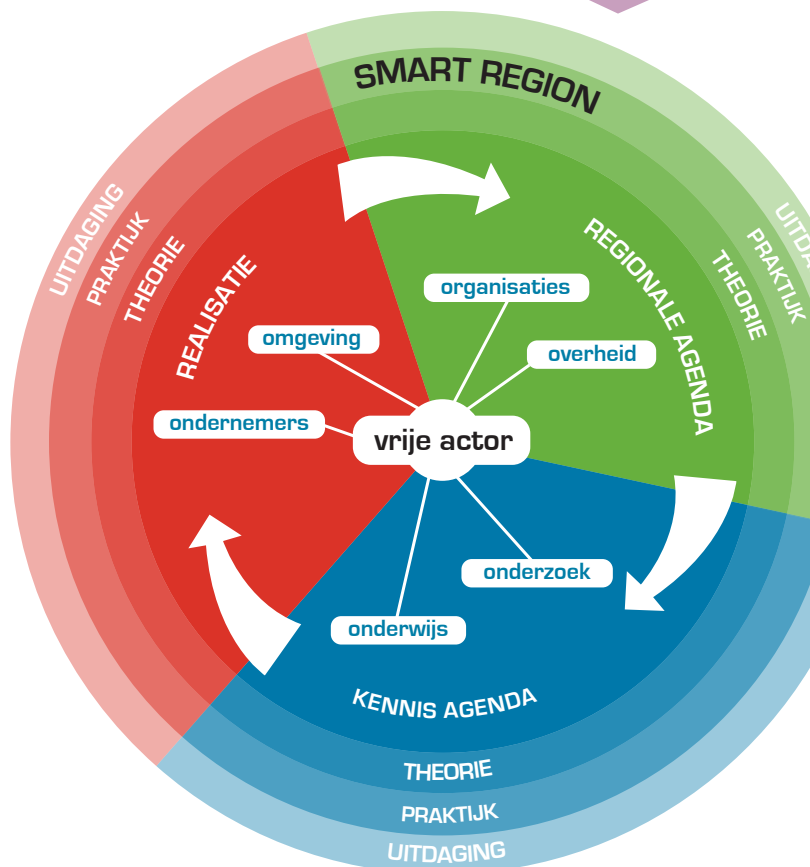
Jan Huijgen: *"Het is de competentie van het RIC om hierin te inspireren, te enthousiasmeren, te coachen, te faciliteren en te realiseren".*

Er zijn *kritische succesfactoren* vastgesteld voor een juiste, effectieve samenwerking in een Smart Learning Region:

- Duurzaam relatiebeheer
- Gezamenlijk belang genereren tussen partijen
- Een gedeelde visie ontwikkelen
- De energie zit bij de ondernemers: benut en veranker dit!

Uitdaging

Wat is de juiste organisatiestructuur voor een regionaal centrum? Wie is er verantwoordelijk voor het eigenaarschap? Hoe wordt er op lange termijn gefinancierd en wat is de rol van een kennisinstelling hierin?

De Regio Agenda

Als de betrokkenen uit de regio een Ontwikkelingsvisie hebben opgesteld, benoemen zij in de Regio Agenda de belangrijkste ontwikkelthema's. De Regio Agenda wordt ontwikkeld vanuit een toekomstgerichte visie en een integrale manier van denken. Een regio kenmerkt zich door een eigen identiteit en een eigen waarde. Het is van groot belang dat economische vitaliteit en maatschappelijke waarde in onderlinge balans ontwikkeld worden. Door het opstellen van de Regio Agenda commiteren betrokkenen zich aan de realisatie van de plannen conform de opgestelde visie.

De Kennisagenda

Theorie

Om de thema's uit de Regio Agenda te realiseren worden deze in samenspraak met Onderzoek en Onderwijs doorvertaald in een Regionale *Kennisagenda* met kennis- en onderzoeksvragen. Kerndoel: goede afstemming vinden op de vragen uit de regio en het verbinden van de lange termijn visie met korte termijn (realisatie)doelen.

Praktijk

- Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei streeft naar continuïteit in de sectoroverstijgende kennis- en onderzoeksaanpak door een meer programmatische aanpak.
- Het streekhuis in Het Kromme Rijn gebied wil de rode draad ontdekken in de vragen uit het gebied. Zij doet dit door heldere formulering van de vragen, rekening houden met de cultuur en de aard van de ondernemers in het gebied.

Uitdaging

- Hoe komt de Regionale Kennis Agenda tot stand?
- Wie moeten er betrokken worden bij het opstellen van de Kennisagenda?
- Hoe koppelen we lange termijn kennisvragen van de regionale overheden aan de nationale kennisvragen?

Realisatie

Theorie

De Kennisagenda resulteert in een aantal concrete projecten waarin de betrokken aan de slag gaan om concrete resultaten te boeken. Ieder vanuit zijn eigen dynamiek en belang, maar ook vanuit de synergie van de samenwerking: de gedeelde meeropbrengst.

Praktijk

Jan Huijgen voorspelt: "Binnen nu en vijf jaar worden de vragen van een gebied aan Kennisinstellingen en Onderwijs, advies of onderzoek gekoppeld. Onderwijsinstellingen participeren zo middels *Slow Advice* in Smart (Learning) Regions en regionale lange termijn Kennisagenda's".

Uitdagingen

- Hoe hou je constant energie in het proces?
- Hoe worden ondernemers gemobiliseerd om vragen te formuleren?
- Boek resultaten en vier successen!

**BE SMART
USE
SLOW ADVICE**

PLATTELANDS ACADEMIE

INTERVIEW MET EVELINE WESTENENG

Het Kromme Rijngebied ligt ten zuid-oosten van de stad Utrecht en kenmerkt zich door open en gesloten landschap met diverse watergangen. Het gebied bestaat uit veel agrarische bedrijven met name in vee- en fruitteelt en tevens diverse landgoederen. Het Streekhuis heeft in dit gebied de rol van vrije actor.

Eveline, wat is het Streekhuis eigenlijk?

Het Streekhuis is een samenwerkingsverband binnen Het Kromme Rijngebied tussen overheids- en maatschappelijke organisaties. Samen zorgen we voor een stevige economie, een gezonde natuur, mooi landschap en vitale dorpen.

Wat zijn de belangrijkste vragen binnen Het Kromme Rijngebied?

Een van de cruciale punten is het vinden van een goede balans binnen de regio. Hoe passen wensen en ideeën bij de gebiedsplannen? Hoe kunnen we op een leefbare manier de relatie stad en platteland intensiveren en toeristen trekken?

Op welke manier zijn deze doelstellingen te bereiken?

Hier ligt een centrale rol voor Streekhuis Kromme Rijn. Zij treedt op als aanjager en coördinator. Binnen de projecten kunnen kennisinstellingen en scholen een rol spelen in de uitvoering. Door het opstellen van een kennisagenda wordt duidelijk welke vraagstukken geschikt zijn om te werken met "slow advice".

Elkaar versterken

Eveline Westeneng is fruitteeler in het Kromme Rijngebied en bestuurslid van de Stichting Terecht Anders, de ondernemersclub die zich bezig houdt met verbrede landbouw in het gebied. Namens deze stichting is ze bestuurslid van de gebiedscommissie van Streekhuis Kromme Rijn.

Als freelancer is Eveline ingehuurd door Coöperatie Stadteland om te participeren in het project de Plattelandsacademie. Vanuit dit project is duidelijk geworden dat er kansen en mogelijkheden liggen om samen te werken in de regio met kennisinstellingen. Om kennis te vergroten en om het ondernemerschap in Het Kromme Rijn gebied te stimuleren.

concept & realisatie in samenwerking met Spranq • www.spranq.nl

Welk proefproject van de Plattelandsacademie is je het meest bijgebleven binnen Het Kromme Rijngebied?

Fruittelers Theo Vernooij en Eric Hees hebben studenten laten werken aan een nieuw product voor kersen en rozenbottels. Getest en al liggen er nu verschillende concepten waarmee telers aan de slag kunnen. De studenten hebben ervaren hoe een teler er in de praktijk naar kijkt. De Plattelandsacademie heeft als vrije actor de samenwerking tussen de regionale ondernemers en het onderwijs gefaciliteerd.

Wat zijn de uitdagingen voor de toekomst?

Door de kracht van de plattelandsondernemers in het gebied te stimuleren en te faciliteren wordt de economische vitaliteit van ondernemers en de regio versterkt. De grootste uitdaging ligt in het tot stand brengen van samenwerking tussen ondernemers en het Streekhuis Kromme Rijn in de ontwikkeling van een Regionaal Innovatie Centrum. Kennis en innovatie van, voor en door plattelandsondernemers in het gebied!